

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

8^η Διεθνής
Εκθεση
Βιοηθικής

ΕΛΛΑΔΑ:
Παρελθόν Παρόν Μέλλον
11-19.9.2021

Business Integrity:

Η επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας
Ανάπτυξης

Δημήτριος Β. Κουσενίδης
Καθηγητής Χρηματοοικονομικής
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Α.Π.Θ.

Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

- ▶ Ο Αριστοτέλης στο έργο του «Ηθικά Νικομάχεια», υποστηρίζει πως η ηθική είναι πράξη και όχι θεωρητική μελέτη.
- ▶ Δεν αρκεί κάποιος να γνωρίζει το καλό, αλλά να το πράττει και να είναι ο ίδιος καλός.
- ▶ Η ηθική για να υπάρχει πρέπει να διδαχτεί από έμπειρους δασκάλους και να καλλιεργηθεί από το ίδιο το άτομο.

Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

- ▶ **Υπάρχει Ηθική στην Ανάπτυξη;**
- ▶ Κατά τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μία έντονη δυσaréσκεια στην κοινωνία, όσον αφορά τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα που συνοδεύεται από την πεποίθηση ότι το χρηματοπιστωτικό σύστημα χρήζει ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων.
- ▶ Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και η πανδημία του COVID 19 απέδειξαν ότι η καθυστέρηση των επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών να προσαρμοστούν στις προκλήσεις μιας βιώσιμης και ανθεκτικής οικονομίας είχε ως αποτέλεσμα την μετακύλιση ακραίων και επιζήμιων συστημικών κινδύνων στην κοινωνία:
 - ▶ Κλιματική Αλλαγή
 - ▶ Διεύρυνση ανισοτήτων: Το 2020 περισσότεροι από 100 εκ. άνθρωποι καταγράφηκαν ότι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, 255 εκ. θέσεις εργασίας χάθηκαν, αυξήθηκε η παιδική εργασία με περισσότερα από 100 εκ. παιδιά να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα του αναλφαριθισμού.
 - ▶ Ακραίες κοινωνικές συμπεριφορές: Έξαρση ενδοοικογενειακής βίας, αντικοινωνικές συμπεριφορές, κλπ.

Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

▶ Η Διάσταση της Επιχειρηματικής Ηθικής – Οι παράγοντες ESG

- ▶ Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι εκτός από οικονομικούς στόχους θα πρέπει να θέτουν στόχους που αφορούν το περιβάλλον (environment), την κοινωνία (society), και την εταιρική διακυβέρνηση (governance).
 - ▶ Οι στόχοι που αφορούν το περιβάλλον, περιλαμβάνουν την ενέργεια που καταναλώνει μια εταιρεία και τα απόβλητα που απορρίπτει, τους πόρους που χρειάζεται και τις συνέπειες που έχει η λειτουργία της για τα ζωντανά όντα του πλανήτη. Επίσης, περιλαμβάνει τις εκπομπές άνθρακα και την κλιματική αλλαγή. Κάθε εταιρεία χρησιμοποιεί ενέργεια και πόρους. Κάθε εταιρεία επηρεάζει και επηρεάζεται από το περιβάλλον.
 - ▶ Οι στόχοι που αφορούν την κοινωνία αφορούν τις σχέσεις που αναπτύσσει μια εταιρεία με ανθρώπους και ιδρύματα μέσα στις κοινότητες στις οποίες δραστηριοποιείται. Οι κοινωνικοί στόχοι περιλαμβάνουν τις εργασιακές σχέσεις, τις διακρίσεις και την ένταξη. Κάθε επιχείρηση είναι αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας.
 - ▶ Οι στόχοι που αφορούν την διακυβέρνηση, σχετίζονται με το εσωτερικό σύστημα πρακτικών, ελέγχων και διαδικασιών που υιοθετεί μια εταιρεία προκειμένου να διοικηθεί, να λάβει αποτελεσματικές αποφάσεις, να συμμορφωθεί με την ισχύουσα νομοθεσία και να καλύψει τις ανάγκες των εξωτερικών ενδιαφερομένων μερών (stakeholders). Κάθε εταιρεία, είναι μία νομική οντότητα και απαιτεί διακυβέρνηση.

Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

▶ Αντίλογος

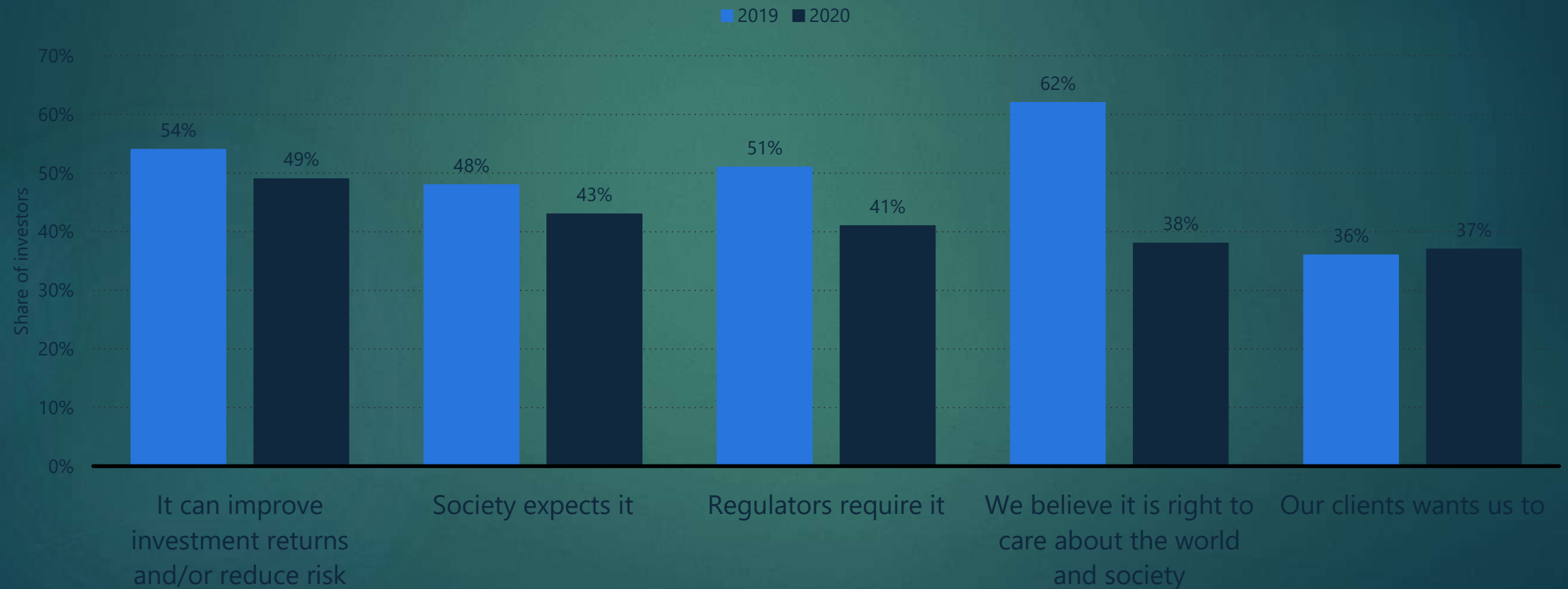
- ▶ Οι κίνδυνοι δεν προέρχονται από τις επιχειρήσεις, αλλά από μακροοικονομικά shocks (π.χ. η φούσκα των ακινήτων στις Η.Π.Α., τα αναγκαστικά lock downs πολλών επιχειρήσεων λόγω της πανδημίας κλπ).
- ▶ Η αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων είναι ευθύνη του κράτους και όχι των επιχειρήσεων (νεοκλασική άποψη).
 - ▶ Στόχος των επιχειρήσεων είναι η δημιουργία κέρδους για τους μετόχους (The business of business is business, Milton Friedman, 1970).
 - ▶ Η ανάληψη κοινωνικής ευθύνης από τις επιχειρήσεις, θα οδηγήσει σε αναποτελεσματική κατανομή των πόρων στην οικονομία. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ασχολούνται με την δημιουργία κεφαλαίων, και μέσω της φορολογίας το κράτος θα πρέπει να αναλάβει την ανακατανομή των πόρων στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
 - ▶ Η προσπάθεια μετακύλισης της κοινωνικής ευθύνης στις επιχειρήσεις προέρχεται από την αδυναμία του κράτους (κυρίως λόγω της γραφειοκρατίας) να αντιμετωπίσει άμεσα τα κοινωνικά προβλήματα.

Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

- ▶ **Επιβάλλεται η Ηθική στις Επιχειρήσεις;**
- ▶ Παρέμβαση του κράτους μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικά με την μείωση των κινδύνων και την ανακατανομή των πόρων:
 - ▶ Κεφαλαιακή Επάρκεια Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων,
 - ▶ Ενίσχυση του ρόλου Θεματοφυλακής των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων
 - ▶ Προστασία Εργαζομένων
 - ▶ Αύξηση Φορολογίας
 - ▶ Υποχρέωση των επιχειρήσεων να αναλάβουν κοινωνική ευθύνη
- ▶ Αποτελεσματικότητα νομοθεσίας: Οι επιχειρήσεις πάντα θα ψάχνουν να βρουν «παραθυράκια» στη νομοθεσία και θα καταφεύγουν στο lobbying για να αντικρούσουν κάθε νομοθετική ρύθμιση που αντίκειται στα συμφέροντα τους.

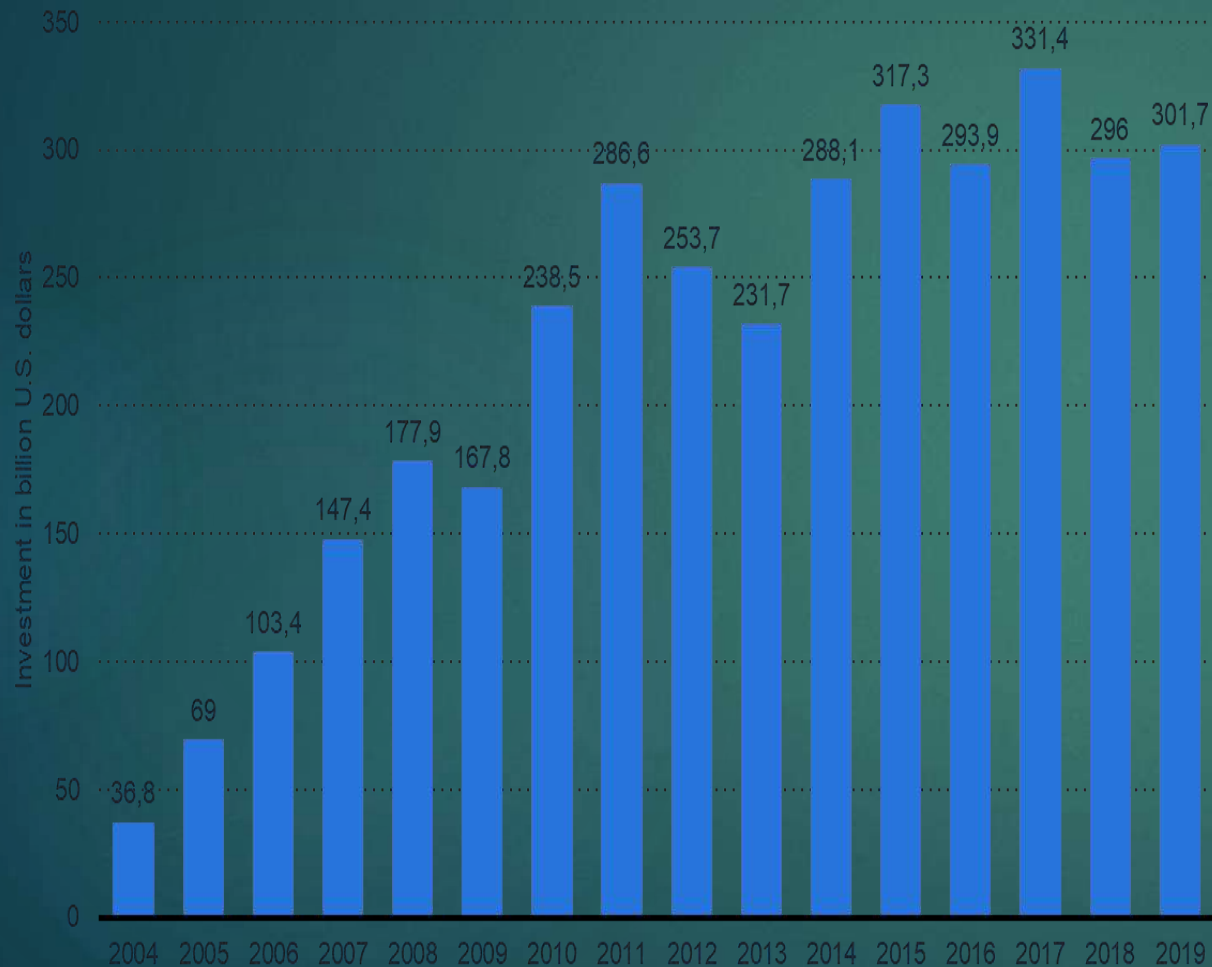
Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

- ▶ Μπορούν να ενσωματωθούν οι ESG παράγοντες στους στόχους των Επιχειρήσεων;

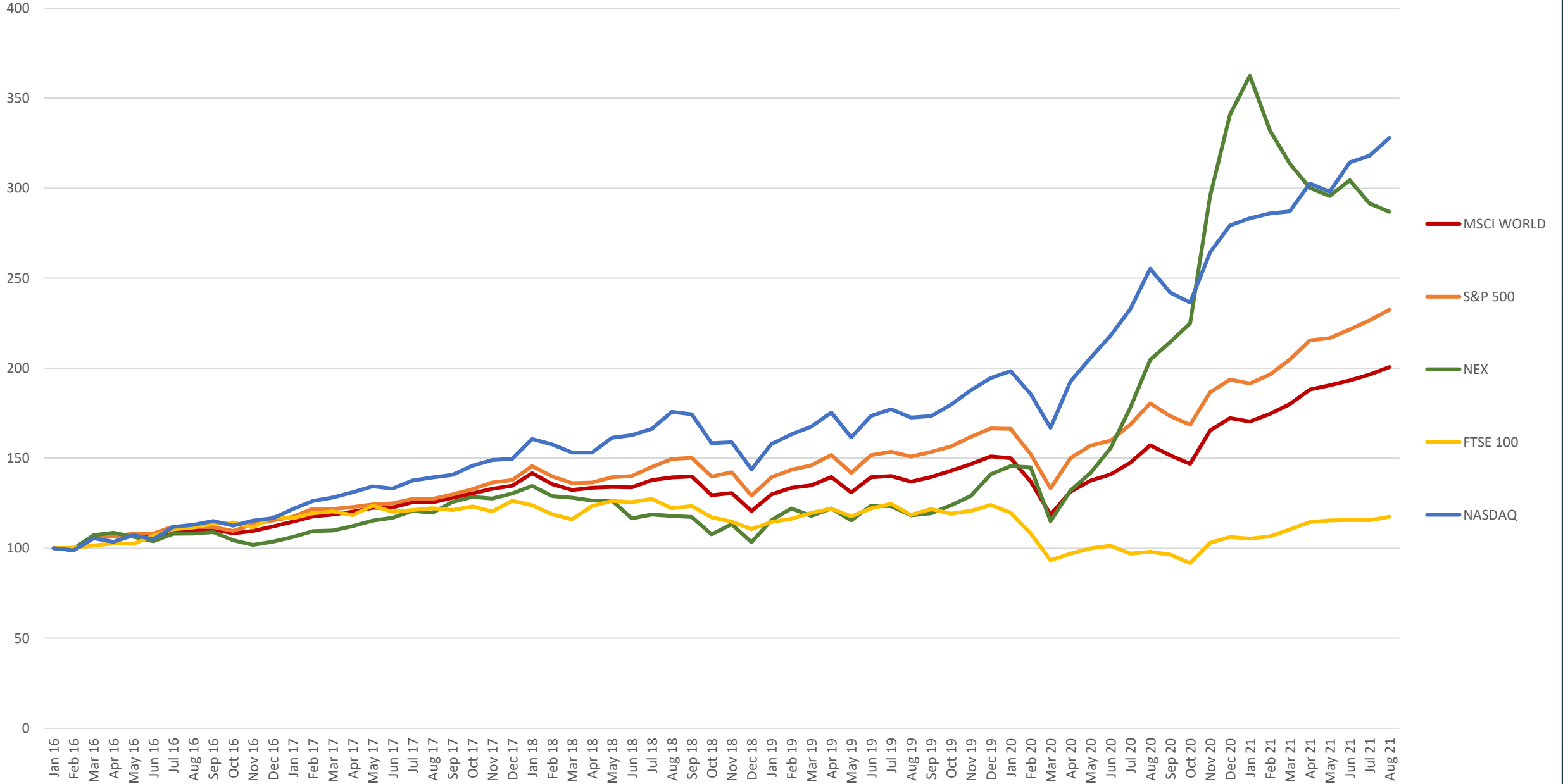
Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

Υπάρχει ανάπτυξη στις ESG επιχειρήσεις;

- ▶ Το 2019, οι συνολικές νέες επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ανήλθαν παγκοσμίως σε 302 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ. Αυτό αντιπροσωπεύει μία αύξηση δύο τοις εκατό σε σχέση με το προηγούμενο έτος.
- ▶ Το ποσό της χρηματοδότησης που παρέχεται για ΑΠΕ παγκοσμίως αυξάνεται σταθερά τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Το 2004, οι επενδύσεις σε ΑΠΕ ανήλθαν σε μόλις 37 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και αυξήθηκαν στα 331 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2017.
- ▶ Η σημαντική αύξηση της χρηματοδότησης των επενδύσεων δείχνει ότι ο κλάδος έχει ωριμάσει αρκετά.
- ▶ Η πολιτική στήριξη αυξάνει τους ρυθμούς ανάπτυξης της βιομηχανίας. Για την δεκαετία 2021 – 2030, η ΕΕ πήρε απόφαση να επενδύει 350 δισ. ευρώ το χρόνο σε ΑΠΕ ώστε να επιτευχθεί μείωση εκπομπών CO₂ κατά 55% μέχρι το 2030.

NEX vs SELECTED INDICES (Jan '16 - Aug '21)

Η Επιχειρηματική Ηθική ως Παράγοντας Ανάπτυξης

- ▶ Πολιτική Στήριξη μέσω:
 - ▶ Προγραμμάτων Χρηματοδότησης
 - ▶ Νομοθετικών Ρυθμίσεων
 - ▶ Φορολογικών και Άλλων Κινήτρων
 - ▶ Υποχρέωση των Επιχειρήσεων να Δημοσιεύουν τις ESG Δράσεις τους στις Χρηματοοικονομικές τους Καταστάσεις
- ▶ Εκπαίδευση στους ESG παράγοντες και στους SDGs.
- ▶ Χρηματοοικονομικός Αλφαριθμητισμός

*«To educate a man in mind and not in morals is to educate a menace to society»
Theodore Roosevelt*

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!